

Sivistyslautakunta

AIKA 11.02.2020 klo 18:30 - 19:25**PAIKKA** Kaupungintalo, kaupunginhallituksen huone**KÄSITELTÄVÄT ASIAT**

§	Otsikko	Sivu
14	Kokouksen avaaminen	22
15	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	23
16	Pöytäkirjantarkastajien valinta	24
17	Työjärjestyksen hyväksyminen	25
18	Sivistystoimen viranhaltijapäätökset	26
19	Päiväkodinjohtajan virkavaali	27
20	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytymisperusteet 2020	28
21	Varhaiskasvatuksen kuntalaskutus vuonna 2020	30
22	Perusopetuksen opetussuunnitelman muutokset koskien A1-kielen opetusta Pyhäjärvellä	32
23	Toimenpiteet ja tiedoksisaatot	33
24	Muut esille tulevat asiat	34
25	Kokouksen päättäminen	35

Sivistyslautakunta

11.02.2020

OSALLISTUJAT

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
LÄSNÄ	Karvonen Ilpo Kauranen Greta	puheenjohtaja varapuheenjohtaja	saapui klo 18.45 toimi puheenjohtajana § 14-18
	Hautala Pirkko Haapanen Pauliaukusti Karvonen Jarkko Aulakoski Eeva Halonen Jarmo	jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen	
POISSA	Tikanmäki Jussi	jäsen	opiskelueste
MUU	Lehtosaari Jukka	esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	

ALLEKIRJOITUKSETGreta Kauranen
Puheenjohtaja § 14-18Ilpo Karvonen
Puheenjohtaja § 19 - 25Jukka Lehtosaari
Pöytäkirjanpitäjä**KÄSITELLYT ASIAT**

14 - 25

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.
Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme.

Tarkastusaika 14.2. 2020

Pirkko Hautala

Jarmo Halonen

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Tarkastettu pöytäkirja on julkaistu yleisesti nähtäväksi Pyhäjärven kaupungin verkkosivuilla 14.2.2020. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.
(KL 140 §)

Sivistyslautakunta§ 1411.02.2020

Kokouksen avaaminen

944/00.02.04/2013

SIVLTK § 14

Varapuheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.35.

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

945/00.02.04/2013

SIVLTK § 15

Kuntalain 103 §:n mukaan muun toimielimen kuin valtuuston kokous on päätösvaltainen kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Sivistyslautakunnan päätösvaltaisuus edellyttää siten neljän jäsenen läsnäoloa.

Pyhjäjärven kaupungin hallintosäännön (15.10.2018 § 82) 123.1 §:n mukaan kokouskutsun antaa toimielimen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Hallintosäännön 123.2 §:n mukaan kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Hallintosäännön 123.3 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen päättämällä tavalla.

Hallintosäännön 127 §:n mukaan toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsitteelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

Hallintosäännön 131 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

946/00.02.04/2013

SIVLTK § 16

Hallintosäännön 142.3 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirjan tarkastamiseen liittyy oikeusvaikutuksia. Vakiintuneen käsityksen mukaan päätöksen katsotaan syntyvän vasta sitä koskevan pöytäkirjan tarkastamisella. Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että pöytäkirja on tarkastettu.

Pöytäkirja tarkastetaan pääsääntöisesti toisena arkipäivänä kokouksesta. Tarkastuksen jälkeen pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen julkaistaan yleisesti nähtäväksi, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu Pyhäjärven kaupungin verkkosivuilla kolmantena päivänä kokouksesta.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi sivistyslautakunnan jäsentä.

Päätös:

Valittiin Jarmo Halonen ja Pirkko Hautala.

Sivistyslautakunta

§ 17

11.02.2020

Työjärjestyksen hyväksyminen

621/00.02.04/2012

SIVLTK § 17

Hallintosäännön (27.11.2017 § 118) 133.1 §:n mukaan asiat käsitellään asialistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

Hallintosäännön 134 §:n mukaan toimita voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Kyseinen asia voidaan päätätä vain viranhaltijaesitystä.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimita voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päätätä käsitellä asiat asialistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Sivistyslautakunta

§ 18

11.02.2020

Sivistystoimen viranhaltijapäätökset

2235/00.02.04/2019

SIVLTK § 18

Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten otto-oikeuden käyttäminen ajalta 14.1.2020 - 10.2.2020.

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja on käsitellyt päätökset 14 vuorokauden sisällä päätöksen tekemisestä ja todennut, ettei niihin sisälly päätöksiä, jotka olisi siirrettävä sivistyslautakunnan käsiteltäväksi.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päättää merkitä viranhaltijapäätökset tiedokseen.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Puheenjohtaja Ilpo Karvonen saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 18.45.

Päiväkodinjohtajan virkavaali

2237/01.01.00/2019

SIVLTK § 19

Päiväkodinjohtajan virka päiväkotiki Hoijakkaan on ollut haettavana MOL:n sivuilla, Kuntarekryn sivuilla sekä Pyhäjärven Sanomien ja Selänne-lehden ilmoituksissa ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Määräaikaan mennessä virkaa haki viisi hakijaa, joista neljällä oli virkaan vaadittava kelpoisuus. Yksi kelpoisuuden omaavista hakijoista ilmoitti hakuajan päättymisen ja haastattelun jälkeen, ettei ole käytettävissä virkaa täytettäessä ja hän veti hakemuksensa pois.

Haastatteluun kutsuttiin kaikki virkaan kelpoisuuden omaavat hakijat. Haastattelun suorittivat sivistysjohtaja Jukka Lehtosaari, Päiväkotiki Muksuteekin johtaja Hilikka Maliniemi ja Hoijakan varhaiskasvatuksen opettaja Jaana Remes.

Hakuilmoitus esityslistan oheismateriaalina nro 1 ja yhdistelmä virkaa hakeneista oheismateriaalina nro 2.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päättää, että Päiväkodin johtajan virkaan toistaiseksi (sijoituspaikkana päiväkotiki Hoijakka) valitaan varhaiskasvatuksen opettaja Katja Malila.

Valitun tulee ennen viran vastaanottamista toimittaa työnantajalle lääkärintodistus terveydentilastaan sekä lasten ja nuorten kanssa työskenteleviltä edellytettävä rikosrekisteriote.

Viran täytössä noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytymisperusteet 2020

2436/02.05.00/2020

SIVLTK § 20

Asian valmistelija Sirpa Lipponen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään laissa (1503/2016). Laissa on säädetty mm. lapsikohtaisen maksun määräytymisperusteista ja enimmäismaksusta. Lain mukaisesti asiakasmaksun perusteena oleviin tulorajoihin on tehty indeksitarkistukset 1.8.2020. Kunnan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestämästä varhaiskasvatuksesta voidaan periä ko. laissa säädetty asiakasmaksu. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja kunnan tilapäisesti antamasta varhaiskasvatuksesta voidaan periä kunnan päättämä asiakasmaksu.

Kunnan on tehtävä valituskelpoinen yksilökohtainen päätös perittävistä maksuista. Varhaiskasvatuksen viranhaltijat tekevät lapsikohtaiset palvelu- ja maksupäätökset 31.7.2020 saakka varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) ja Pyhäjärven kaupungin sivistyslautakunnan päätöksen (19.4.2017 § 39) mukaisesti, ja asiakaslaskutus perustuu tehtyihin lapsikohtaisiin päätöksiin. Kunnallisen maksuja ja taksoja koskevan päätäntävällän nojalla Pyhäjärven kaupunki on tehnyt vuoden 2020 talousarvion vahvistaessaan päätöksen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen poistamisesta 1.8.2020 alkaen. Huoltajien ei tarvitse toimittaa tuloksetyistä perheen tuloista asiakasmaksujen määrittämiseksi/tarkistamiseksi 1.8.2020 alkavalle toimikaudelle. Varhaiskasvatuksessa hoidettavien lasten huoltajille tiedotetaan varhaiskasvatuksen maksuttomuudesta.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) §68 perusteella kunnalla on velvollisuus tallentaa valtakunnalliseen tietorekisteri Vardaan sen määrittämän tietoluettelon mukaiset lapsikohtaiset huoltaja- ja maksutiedot. Tietojensiirto tapahtuu tietosuojalain määräykset huomioiden varhaiskasvatuksen asiakasohjelmaan sovitun rajapintayhteyden kautta. Lapsikohtaisiin maksutietoihin kirjataan 1.8.2020 alkaen Pyhäjärven kaupungin varhaiskasvatuksen maksujen poistamispäätöksen ja Vardan tietoluettelon mukaisesti maksun perusteeksi yleinen maksuttomuus lapsen varhaiskasvatuksen ajaksi voimaantulo- ja päättymispäivä huomioiden.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot vuosittain

2017	2018	2019	2020/1-7	2020/8-12
tp	tp	laskutettu	arvio	ta
228732,41 e	174772,78 e	158504,40 e	89000 e	0 e

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksukertymän on arvioitu pienenevän vuonna 2020 vuoden 2019 toteutumaan verrattuna 65000 €.

Sivistyslautakunta

§ 20

11.02.2020

Varhaiskasvatuksen hallinnon kulut pienenevät 1.8.2020 alkaen, kun asiakasmaksuja ei enää laskuteta.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä asian valmistelun mukaisesti varhaiskasvatusmaksujen poistamisen täytäntöönpanon.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Varhaiskasvatuksen kuntalaskutus vuonna 2020

2436/02.05.00/2020

SIVLTK § 21

Asian valmistelija Sirpa Lipponen

Kunnilla on velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta lapsen asuminen ja oleskelun perusteella varhaiskasvatustilain (540/2018 § 6). Lapsen edun mukaisen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi voi Pyhäjärvi varhaiskasvatuspalvelun järjestävänä kuntana tehdä lapsen kotikunnan kanssa varhaiskasvatuspalveluja koskevan palvelusopimuksen sellaiselle lapselle, jonka kotikunta on muu kuin Pyhäjärvi. Tarvittaessa lapsille, joiden kotikunta on Pyhäjärvi, tehdään kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluiden järjestämisestä vastaavasti muiden kuntien kanssa palvelusopimuksia varhaiskasvatustilain kunnille määrittämät järjestämisvelvoitteet huomioiden.

Pyhäjärvellä kuntien keskinäistä varhaiskasvatuspalvelujen ostamista/myymistä koskevat lapsikohtaiset sopimukset vahvistaa sivistysjohtaja, varhaiskasvatusta johtava viranhaltija.

Varhaiskasvatuspalveluihin haetaan hoitopaikkaa myös sellaisille lapsille, joille Pyhäjärven kaupungilla ei ole varhaiskasvatuksen järjestämisvelvoitetta. Pyhäjärven kaupunki tekee itse päätöksen hoitoon otettavista lapsista huomioiden hoitopaikkojen täyttöasteen. Perheiltä peritään varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukainen maksu 31.7.2020 saakka.

Sivistyslautakunnan 14.8.2018 § 59 päätöksellä 1.8.2018 alkaen lapsen kotikunnalle myytävän palvelun hinnaksi on vahvistettu 84 €/pv. Palvelupäivän hinta on vahvistettu varhaiskasvatuksen toimintakustannusten keskimääräisen nettohinnan mukaisesti. Pyhäjärvellä tulee voimaan 1.8.2020 alkaen varhaiskasvatuksen lapsikohtaisiin asiakasmaksuihin yleinen maksuttomuus. Muiden kuntien ostamille varhaiskasvatuspalveluille tulee määrittää 1.8.2020 alkaen uusi päivähinta, joka perustuu varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisen bruttokustannuksiin. Vuoden 2019 käyttökustannusten ja käyttöpäivien mukainen laskennallinen keskimääräinen bruttohinta on 87 €/pv. Kuntalaskutus tapahtuu lapselle vahvistetun hoitosopimuksen mukaisesta hoitoajasta, jossa huomioidaan lapsen läsnä-, poissaolo- ja sairaspäivät. Lapsen kotikunta on oikeutettu laskuttamaan lapsen perheeltä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisen maksun. Mahdolliset lapsen varhaiskasvatuspaikassa työskentelevää avustajaa koskevat kustannukset sovitaan ja laskutetaan lapsen kotikunnalta erikseen aiheuttamisperusteen mukaisesti.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä varhaiskasvatuspalvelujen

Sivistyslautakunta

§ 21

11.02.2020

myynnin periaatteet valmistelussa esitetyllä tavalla, kun palveluun osallistuvan lapsen kotikunta on muu kuin Pyhäjärvi. Palvelun päiväkohtainen myyntihinta on 87 €/päivä.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Perusopetuksen opetussuunnitelman muutokset koskien A1-kielen opetusta Pyhäjärvellä

1803/12.00.01/2016

SIVLTK § 22

Valtioneuvosto päätti 20.9.2018 muuttaa perusopetus- ja tuntija-koasetuksia siten, että vuosiluokkien 1 - 2 tuntimäärää lisätään yhteensä kahdella viikkotunnilla. Tunnit kohdennetaan A1-kielen opetukseen, joka alkaa 1. luokalla viimeistään keväällä 2020 puolella viikkotunnilla.

Opetushallitus on päivittänyt tältä osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Pyhäjärven kaupungin opetussuunnitelmaan on lisätty muutokset ja täydennykset koskien A1-kielen eli Pyhäjärvellä englannin kielen opetuksen osalta vuosiluokille 1 ja 2.

Opetussuunnitelman muutos koskien A1-kielen opetusta on esityslistan oheismateriaalina nro 3.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä muutokset perusopetuksen opetussuunnitelmaan oheismateriaalin mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Opetussuunnitelman muutos säilytetään arkistokohdassa Db.

Sivistyslautakunta

§ 23

11.02.2020

Toimenpiteet ja tiedoksisaatot

2236/07.02.01/2019

SIVLTK § 23

- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 30.12.2019 Dnro OKM/38/221/2019
Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamat opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 29 §:n mukaiset esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat vuonna 2020.

-Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 29.11.2019 Dnro OKM/36/2019
Perusopetuslaissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan yksikköhinta ja ohjaustuntien laskennalliset määrät vuonna 2020.

- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 31.12.2019 OKM/43/221/2019
Opetus- ja kulttuuritointa vasten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta sekä kuntayhtymille, rekisteröidyille yhteisöille ja säätiöille myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2020

-Opetushallituksen kirje 10.1.2020 OPH-3100-2019
Valtionosuusrahoituksen laskentaan tarvittavat oppilas- ja opiskelijatiedot sekä muut tarvittavat tiedot
Laki opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) vahvistettiin 14.12.2017.

Sivistysjohtajan päätösehdotus:

Asiat saatetaan sivistyslautakunnalle tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Sivistyslautakunta

§ 24

11.02.2020

Muut esille tulevat asiat

2234/00.02.04/2019

SIVLTK § 24

Ei muita asioita.

Sivistyslautakunta

§ 25

11.02.2020

Kokouksen päättäminen

944/00.02.04/2013

SIVLTK § 25

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.25.

Pöytäkirjantarkastajat:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Pöytäkirja on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon Pyhäjärven kaupungin verkkosivuille 14.2.2020, www.pyhajarvi.fi (hallinto, esityslistat ja pöytäkirjat)

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kuntalain 135 §:n mukaista kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 25
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 137 §:n mukainen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät: 19, 20, 21, 22
	HallintolainkäyttöL 5 §:n 1 mom. / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN sivistyslautakunta Ollintie 26 86800 PYHÄSALMI Pykälät: 19, 20, 21, 22 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusajan	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
	<p>Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite</p> <p>Pohjois-Suomen hallinto-oikeus PL 189 90101 OULU Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus: pykälät: Valitusajaksi 30 päivää</p> <p>Hallintovalitus: pykälät: Valitusajaksi 30 päivää</p>
	<p>Muu muutoksenhakuviranomainen, osoite ja postiosoite Pykälät Valitusajaksi</p> <p>Hankinto-oikeus Pyhäjärven Ollintie 26 86800 PYHÄSALMI Sähköposti: 14 päivää</p> <p>Markkinaoikeus PL 118 00131 HELSINKI Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi 14 päivää</p> <p>Valitusajaksi alkaa päätöksen tiedoksisaannista.</p>
Valitusasiakirja	<p>Valitusasiakirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi, ammatti, asuinpaikka ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - muutoksenhakumuksen perusteet <p>Valitusasiakirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ai-noastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinpaikka ja postiosoite.</p> <p>Valitusasiakirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusajaksi on luettava.</p> <p>Valitusasiakirjaan on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin HLL 21 §:ssä säädetään.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhä-, itsenäisyys-, vapunpäivä, joulun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät:</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät:</p>
Lisätietoja	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.

Liitetään pöytäkirjaan.